

Для внутрішнього користування

ОФІС ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

**ДИРЕКТОРАТ З ПИТАНЬ ВНУТРІШНЬОЇ ТА ГУМАНІТАРНОЇ
ПОЛІТИКИ**

**КАЛЕНДАР
ПАМ'ЯТНИХ ДАТ
2020 рік**

IV квартал (жовтень-грудень)

ЗМІСТ

<u>ЖОВТЕНЬ</u>	<u>3</u>
<u>ЛИСТОПАД</u>	<u>15</u>
<u>ГРУДЕНЬ</u>	<u>26</u>

ЖОВТЕНЬ

1

- Міжнародний день музики** (засновано 1 жовтня 1975 року за рішенням ЮНЕСКО)
- Міжнародний день людей похилого віку** (проголошено Всесвітньою Асамблеєю по проблемах старіння у 1982 році і затверджено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/45/106 від 14 грудня 1990 року)
- День ветерана** (відзначається з ініціативи ООН та згідно з Указом Президента України від 24 вересня 2004 року № 1153 щорічно у цей день)
- День незалежності Республіки Кіпр. Національне свято**
- День проголошення Китайської Народної Республіки. Національне свято**
- День незалежності Федеративної Республіки Нігерія. День проголошення республіки**
- День об'єднання Камеруну. Національне свято**
- День незалежності Республіки Палау. Національне свято**
- 90 років з дня заснування Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (1930)**
- 10 років від дня, коли Конституційний Суд України скасував політреформу 2004 року і повернув у дію Конституцію 1996 року (2010)**
- 120 років від дня народження Степана (Стефан) Куропася (1900–2001), українського громадського діяча, журналіста**
- 80 років від дня народження Михайла Ільковича Михайлюка (1940), українського письменника в Румунії**

2

- Суккот – у юдаїзмі одне з трьох визначних свят (відзначається з 2 по 7 жовтня)**
- Всесвітній день посмішки** (Запропоновано американським художником Харві Боллом (1921–2001), винахідником символу «обличчя, що всміхається», більше відомого як «смайлик». Девіз свята: «Do an act of kindness. Help one person smile»: Зробіть добро. Допоможіть посміхнутись хоча б одній людині. Відзначається у першу п'ятницю жовтня)
- Міжнародний день боротьби проти насилля** (відзначається згідно з резолюцією Генеральної Асамблеї ООН (61/271 від 15 червня 2007 року), приурочений до дня народження Махатми Ганді)
- День проголошення Незалежності Гвінейської Республіки. Національне свято**
- 30 років від дня, коли у Києві розпочалось політичне голодування студентів (1990)**
- 150 років від дня, коли Рим став столицею об'єданого Королівства Італія (1870)**
- 110 років від дня народження Анатолія Бережного (1910-1996), вченого, хіміка, академіка Академії наук УРСР**

3

День німецької Єдності. Національне свято

День утворення держави. Національне свято Республіки Корея (Південної Кореї)

Перемога українсько–литовських військ у битві на Синіх Водах у 1362 році, завершення татаро–монгольського іга на українських землях

75 років від дня, коли була утворена Всесвітня федерація профспілок (1945)

125 років від дня народження Сергія Олександровича Єсеніна (1895–1925), російського поета

85 років від дня народження Армена Джигарханяна (1935), вірменського і російського артиста театру й кіно

4

Всесвітній день захисту тварин (*встановлено 4 жовтня 1931 року на Міжнародному конгресі прихильників руху на захист природи, що проходив у Флоренції*)

Всесвітній тиждень космосу (*6 грудня 1999 року Генеральна Асамблея ООН проголосила період з 4 по 10 жовтня Всесвітнім тижнем космосу. Дати – нагадування про запуск 4 жовтня 1957 року першого штучного супутника Землі «Супутник І» і вступ в силу 10 жовтня 1967 року Договору про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору*)

День незалежності Лесото. Національне свято

День працівників освіти (*відзначається згідно з Указом Президента України від 11 вересня 1994 року № 513 щорічно у першу неділю жовтня*)

145 років від дня, коли декретом австро-угорського цісаря Франца-Йосифа І засновано університет у Чернівцях (тепер – Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича (1875)

120 років від дня заснування Львівського Національного академічного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької (1900)

220 років від дня народження Івана Івановича Горбачевського (1800–1869), українського громадського і політичного діяча, декабриста, підпоручика артилерії

135 років від дня народження Дмитра Васильовича Андрусенка (1885–1965), українського кобзаря, диригента, педагога

125 років від дня народження Ріхарда Зорге (1895–1941), радянського розвідника часів Другої світової війни

90 років із дня смерті Льва Бачинського (1872–1930), українського правника, громадсько–політичного діяча

90 років із дня смерті Олени Пчілки (Ольга Петрівна Косач–Драгоманова) (1849–1930), української письменниці, перекладачки, освітньої діячки, етнографа, фольклористки

5

- Всесвітній День архітектора** (*приурочений до Міжнародного дня житла, відзначається у перший понеділок жовтня згідно з рішенням, ухваленим Міжнародною спілкою архітекторів на XX Генеральній асамблеї ООН у Барселоні*)
- Всесвітній день вчителя** (*проводиться щорічно у цей день з 1994 року – приуроченого до річниці підписання в 1966 році ЮНЕСКО/МОП Рекомендації про становище вчителів*)
- Всесвітній день населених пунктів (Всесвітній день Хабітат** (*habitabilis — придатний для житла; населений*) **Міжнародний день житла** (*відзначається в перший понеділок жовтня згідно з рішенням Генеральної Асамблеї ООН (№ A/RES/40/202 від 17 грудня 1985 року)*)
- Міжнародний день лікаря** (*відзначається з ініціативи Всесвітньої організації охорони здоров'я у перший понеділок жовтня*)
- День республіки. Національне свято Республіки Португалія**
- 160 років від дня народження Северина Теофіловича Даниловича (1860–1939), українського публіциста
- 130 років від дня народження Карла Коберського (1890–1940), українського громадсько–політичного діяча, теоретика кооперативного руху, публіциста
- 90 років від дня народження Валерія Федоровича Зелінського (1930–1997), українського карикатуриста, графіка, члена Спілки журналістів України
- 90 років від дня народження Павла Романовича Поповича (1930–2009), українського та радянського льотчика–космонавта, громадського діяча, голови Українського товариства «Славутич» у Москві
- 80 років від дня народження Володимира Омеляновича Забаштанського (1940–2001), українського поета, перекладача

6

- Всесвітній день охорони місць проживання** (*засновано в 1979 році у рамках Конвенції про охорону дикої фауни та флори і природних середовищ існування в Європі*)
- 200 років від дня народження Івана Герасимовича Харитоненка (1820–1891), підприємця, мецената
- 150 років від дня народження Йосипа Раковського (1870–1944), українського агронома, освітнього і громадського діяча, організатора читалень «Просвіти», відділень товариства «Сільського господаря», кооперативів
- 110 років від дня народження Івана Базарка (1910–1989), українського правознавця і громадського діяча

7

- 135 років від дня народження Нільса Бора (1885–1962), датського фізика, лауреата Нобелівської премії (1922)

8

День юриста (відзначається згідно з Указом Президента України від 16 вересня 1997 року № 1022 щорічно у цей день)

Всесвітній день зору (Засновано Всесвітньою Організацією Охорони Здоров'я (відзначається щорічно у другий четвер жовтня).

120 років від дня народження Фаїни Григорівни Гаєнко (1900–1965), української актриси

120 років від дня народження Сергія Нечипоренка (1900–?), українського вченого в галузі колоїдної хімії

9

Всесвітній день пошти (Одне з міжнародних свят, що відзначається у рамках ООН. Саме в цей день у 1874 році утворився Всесвітній поштовий союз (ВПС). На XVI Конгресі ВПС, що проходив у Токіо в 1969 році, було прийняте рішення відзначати цю дату як день Пошти)

День незалежності Республіки Уганда. Національне свято

День національної єдності. Національне свято Республіки Перу

185 років від дня народження Шарля Каміля Сен-Санса (1835–1921), французького композитора, піаніста, диригента, музичного критика і громадського діяча

90 років від дня народження Володимира Йосиповича Здоровеги (1930–2006), українського літературознавця і критика, публіциста

90 років від дня народження Володимира Костельника (1930–2012), українського письменника, історика, журналіста в Югославії

80 років від дня народження Джона Леннона (1940–1980), англійського рок-музиканта

10

Міжнародний день боротьби за скасування смертної кари (встановлено за ініціативою Всесвітньої коаліції щодо заборони смертної кари, в яку входять більше 38 правозахисних організацій, в тому числі Міжнародна Амністія, а також адвокатські об'єднання)

Всесвітній день охорони психічного здоров'я (проголошено Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ)

День незалежності Республіки Фіджі. Національне свято

День працівників стандартизації та метрології (відзначається згідно з Указом Президента України від 8 жовтня 2002 року № 910 щорічно у цей день)

100 років від дня, коли війська УНР звільнили Коростень і Жмеринку (1920)

80 років від дня, коли у Кракові створено Революційній провід ОУН на чолі зі Степаном Бандерою (1940)

20 років від дня, коли Росія, Казахстан, Білорусь, Киргизстан і Таджикистан підписали Договір про заснування нового союзу - Євразійського економічного співтовариства (ЕАЕС) (2000)

120 років від дня народження Євгенії Еммануїлівни Опалової (1900–1985), російської та української актриси

- 73 років від дня народження Ніни Митрофанівни Матвієнко (1947) української співачки, народної артистки України, лауреатки Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка, Героя України.
- 20 років від дня народження Дар'ї Геннадіївни Білодід (2000), чемпіонки Європи, чемпіонки світу з дзюдо, наймолодшої чемпіонки світу серед дорослих

11

- День працівників державної санітарно-епідеміологічної служби**
(відзначається згідно з Указом Президента України від 5 жовтня 2004 року № 1178 щорічно у другу неділю жовтня)
- День художника** *(відзначається згідно з Указом Президента України від 9 жовтня 1998 року № 1132 щорічно у другу неділю жовтня)*
- 135 років від дня народження Франсуа Моріака (1885–1970), французького письменника і поета, лауреата Нобелівської премії (1952)
- 65 років від дня народження Володимира Пилиповича Філенка (1955), українського політика

12

- День незалежності Республіки Екваторіальна Гвінея. Національне свято**
- День іспанської нації. Національне свято**
- День культурної різноманітності Америки. Національне свято Аргентинської Республіки**
- Національне свято Королівства Іспанії. День іспанської нації**
- 180 років від дня народження Рене Франсуа Огюста Родена (1840–1917), французького скульптора
- 100 років від дня народження Василя Івановича Галаси (1920–2002), українського військового та політичного діяча ОУН, публіциста
- 90 років від дня народження Радія Федоровича Полонського (1930–2003), українського письменника, драматурга, публіциста, перекладача
- 85 років від дня народження Лучано Паваротті (1935–2007), італійського оперного співака

13

- День Колумба** *(федеральне свято у США, яке відзначають щороку у другий вівторок жовтня)*
- Міжнародний день зменшення небезпеки стихійних лих** *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/64/200)*
- Міжнародний день сліпих**
- 140 років від дня народження Василя Кудрика (1880–1963), українського освітнього діяча, письменника–полеміста, журналіста, священика
- 95 років від дня народження Маргарет Гільди Тетчер (1925–2013), прем'єр-міністра Англії (1979-1990)

Покрова Пресвятої Богородиці

Міжнародний день дівчат (проголошено резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 66/170 від 11 жовтня 2011 року, відзначається у другу середу жовтня)

Міжнародний день стандартизації (відзначається в день створення Міжнародної організації зі стандартизації)

День захисника України (відзначається згідно з Указом Президента України від 14 жовтня 2014 року № 806 щорічно у цей день)

День українського козацтва (відзначається згідно з Указом Президента України від 7 серпня 1999 року № 966 щорічно у цей день)

Річниця створення Української повстанської армії (відзначається громадськістю традиційно)

Міжнародний день зі зменшення небезпеки стихійних лих (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН A/RES/44/236 від 22 грудня 1989 року, відзначається у другу середу жовтня)

135 років від дня народження Андрія Ніковського (1885–1942), українського політичного діяча, літературознавця, мовознавця, перекладача, журналіста

130 років від дня народження Дуайта Девіда «Айка» Ейзенхауера (1890–1969), американського військового і державного діяча, президента США (1953–1961)

80 років від дня народження Леся Олександровича Сердюка (1940–2010), українського актора театру й кіно

59 років від дня народження Олександра Анатолійовича Ройтбурда (1961) українського художника, директора Одеського художнього музею

Міжнародний день «білої тростини» (започатковано у 1921 році, коли осліплий через нещасний випадок молодий британський фотограф Джеймс Бігс вийшов на вулиці міста з білою тростиною, щоб привернути увагу оточуючих; статус міжнародного отримав у 1970 році і відзначається щорічно у цей день)

Міжнародний день сільських жінок (відзначається згідно з рішенням 4-ї Жіночої конференції ООН (м. Пекін, 1995)

Всесвітній день боротьби з раком грудей (Встановлений з метою активізації діяльності із запобігання виникненню і поширенню захворювань на рак молочної залози)

Міжнародний день кредитних спілок. (відзначається з 1948 року за ініціативою Всесвітньої Ради Кредитних Спілок (World Council of Credit Unions)

160 років від дня народження Софії Віталіївни Тобілевич (1860–1953), української актриси, перекладачки, письменниці, етнографа

120 років від дня народження Олександра Григоровича Івашутича (1900–1970), українського актора і режисера, історика

120 років від дня народження Федора Родіоновича Богданова (1900–1973), українського ортопеда–травматолога

80 років від дня народження Віталія Петровича Шелеста (1940–2020), українського вченого в галузі теоретичної фізики

16

Всесвітній день продовольства (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/35/70 від 5 грудня 1980 року)

Міжнародний день анестезіолога (засновано на честь проведення у цей день 1846 року зубним лікарем Томасом Мортонем операції під ефірним наркозом)

Річниця від дня коли вступив у дію Закон України № 1680-VII «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей», відомий також як Закон про особливий статус Донбасу (2014)

120 років від дня народження Дениса Миколайовича Калюжного (1900–1976), українського гігієніста і освітнього діяча

17

Міжнародний день боротьби за ліквідацію злиднів (проголошено резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 22 грудня 1992 року A/RES/47/196, відзначається щорічно у цей день)

День працівників целюлозно-паперової промисловості. (відзначається згідно з Указом Президента України від 1 жовтня 2008 року № 885 щорічно в третю суботу жовтня)

30 років від дня, коли уряд В.Масола відправлено у відставку – перемога «революції на граніті» (1990)

250 років від дня народження Йоганна–Христіана Енгеля (1770–1814), австрійського історика, автора праць про Україну

140 років від дня народження Сергія Івановича Радченка (1880–1942), українського вченого–гігієніста

120 років від дня народження Петра Мефодійовича Василенка (1900–1999), українського вченого в галузі машинознавства і сільськогосподарської механіки

100 років від дня народження Миколи Свідерського (1920–1987), українського громадського і театрального діяча, актора, хореографа, драматурга, педагога, радіожурналіста

90 років від дня народження Анатолія Федоровича Самуся (1930), українського скульптора

90 років від дня народження Леоніда Самойловича Товстухи (1930–2010), українського художника декоративно–ужиткового мистецтва

18

День незалежності Азербайджанської Республіки. Національне свято

В цей день в 1995-му році Україна офіційно увійшла до Ради Європи. (Рада Європи - міжнародна організація, яка сприяє співробітництву між усіма країнами Європи в області стандартів права, прав людини, демократичного розвитку, законності та культурної взаємодії.)

День працівників харчової промисловості (відзначається згідно з Указом Президента України від 8 серпня 1995 року № 714 щорічно у третю неділю жовтня)

Європейський День боротьби з торгівлею людьми. *(започаткований 18 жовтня 2007 Європейським Парламентом як день консолідації діяльності з підвищення рівня обізнаності щодо феномену торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми)*

150 років від дня народження Володимира Васильовича Різниченка (1870–1932), українського вченого–геолога, художника й поета, академіка Всеукраїнської академії наук

130 років від дня народження Олени Борисівни Курило (1890–1946), вченої, філолога, педагога, репресованої

140 років від дня народження Володимира Жаботинського (1880–1940), єврейського та українського письменника, журналіста, громадсько–політичного діяча

130 років від дня народження Івана Михайловича Бабакова (1890–1974), українського вченого–механіка

120 років від дня народження Хариті Кононенко (1900–1943), української громадської діячки, агронома, активістки жіночого руху в Чехо–Словаччині й Галичині

110 років від дня народження Андрія Васильовича Бронського (1910–1942), українського письменника, літературознавця

19

Апостола Фоми

День беатифікації *(зарахування до лику блаженних, перший ступінь канонізації)*
матері Терези Калькутської. Національне свято Албанії

140 років від дня народження Олекси Теодотовича Назарієва (1880–1918?), українського бібліографа, критика

110 років від дня народження Федора Федоровича Манайла (1910–1978), українського живописця

90 років від дня народження Дмитра Григоровича Янка (1930–2015), українського мистецтвознавця

20

Міжнародний день авіадиспетчера *(відзначається на честь створення у цей день Міжнародної федерації асоціацій авіаційних диспетчерів (1961, Амстердам))*

Всесвітній день профілактики остеопорозу *(відзначається за ініціативою Всесвітньої організації охорони здоров'я з 1999 року щорічно у цей день)*

Всеукраїнський день боротьби з захворюванням на рак молочної залози *(відзначається згідно з Указом Президента України від 17 січня 2005 року № 42 щорічно у цей день)*

Всесвітній день статистики *(Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН № 64/267)*

Міжнародний день авіадиспетчера. *(20 жовтня 1961 в Амстердамі була створена Міжнародна федерація асоціацій авіаційних диспетчерів)*

Міжнародний день кухара і кулінара *(міжнародна дата заснована в 2004 році з ініціативи Всесвітньої асоціації кулінарних співтовариств)*

- 150 років від дня народження Акселя Шмідта (1870–1941), німецького журналіста, українознавця, одного із засновників і керівників "Німецького українського товариства"
- 70 років від дня народження Христини Сеньків (Велигорська) (1950), українського живописця і графіка

21

- 85 років від дня, коли Німеччина офіційно вийшла зі складу Ліги Націй (1935)
- 120 років від дня народження Поліни Мусіївни Нятко-Табачникової (1900–1994), української актриси театру й кіно, педагога
- 120 років від дня народження Василя Тисяка (1900–1967), українського оперного співака
- 110 років від дня народження Поліни Володимирівни Куманченко (1910–1992), української актриси
- 110 років від дня народження Мирослава Дмитровича Радиша (1910–1956), українського живописця й художника театру

22

Річниця перемоги війська князя Ярослава Мудрого над печенігами під Києвом у 1017 році

- 150 років від дня народження Івана Олексійовича Буніна (1870–1953) українського, російського та французького письменника, поета, перекладача, лауреата Нобелівської премії з літератури 1933 року
- 100 років від дня, коли армія Нестора Махна почала рейд у тил Врангеля (1920)
- 40 років від дня, коли Папа Римський скасував вердикт 1633 року, що засуджував Галілео Галілея (1980)
- 210 років від дня народження Миколи Кузьмича Іванова (1810–1880), українського оперного співака
- 140 років від дня народження Віктора Павловича Протопопова (1880–1957), українського психіатра й фізіолога
- 130 років від дня народження Іллі Григоровича Співака (1890–1952), українського та єврейського вченого–мовознавця, педагога
- 110 років від дня народження Параски Юхимівни Амбросій (1910–1997), української народної поетеси
- 85 років від дня народження Бориса Ілліча Олійника (1935–2017), українського поета
- 80 років від дня народження Володимира Михайловича Шкварчука (1940–2015), українського прозаїка і публіциста

23

День проголошення Угорської республіки. День пам'яті повстання 1956 року. Національне свято

Національний день звільнення Єгипту

- 475 років від дня, коли українські козаки, вийшовши в море на 32 чайках, підійшли до турецької фортеці Ачі-Кале (Очаків) і захопили її (1545)

- 110 років від дня народження Михайла Кучера (1910–1975), українського художника і скрипаля (Канада)
- 100 років від дня народження Степана Михайловича Горака (1920–1986), українського історика і бібліографа

24

День Організації Об'єднаних Націй (*Річниця набуття чинності Статуту ООН (24 жовтня 1945 року) – відзначається як День ООН з 1948 року (A/RES168 (II)). У 1971 році Генеральна Асамблея рекомендувала, щоб держави-учасниці відзначали цей день як державне свято (A/RES/2782 (XXVI))*)

Початок тижня розбросення (*проходить щороку з 24 по 30 жовтня, що передбачено в Заключному документі спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН 1978 року, присвяченої розбросенню*)

Всесвітній день інформації про розвиток (*проголошено у 1972 році Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/3038 (XXVII))*)

День Незалежності Республіки Замбія. Національне свято

225 років від дня, коли відбувся третій поділ Польщі. Росія отримала литовські, білоруські й українські землі на схід від Бугу й лінії Немирів – Гродно (1795)

135 років від дня, коли у Галичині було створено організацію «Народна Рада» (1885)

100 років від дня, коли війська УНР звільнили від більшовиків Вінницю і вийшли на лінію Яруга – Шаргород – Бар – Деражня – Летичів – Літин (1920)

75 років від дня, коли набрав чинності статут Організації Об'єднаних Націй. ООН була створена 51 країною, які були сповнені рішучості зберегти мир за допомогою розвитку міжнародного співробітництва та забезпечення колективної безпеки; на сьогодні членами ООН є 193 країни (1945)

40 років від дня, коли у Польщі зареєстрована незалежна профспілка «Солідарність» (1980)

25

Європейський день цивільного правосуддя (*встановлено рішенням Комітету міністрів Ради Європи на рівні постійних представників спільно з Європейською Комісією з метою наближення правосуддя до людей; цього дня вручається премія «Кришталеві ваги правосуддя»*)

День ухвалення австрійським парламентом, після виведення окупаційних (радянських) військ закону про постійний нейтралітет (1955 рік).

Національне свято Австрійської Республіки

День Конституції. Національне свято Республіки Литва

День незалежності Республіки Казахстан. Національне свято

День автомобіліста і дорожника (*відзначається згідно з Указом Президента України від 13 жовтня 1993 року № 452 щорічно в останню неділю жовтня*)

160 років від дня народження Миколи Семеновича Самокиша (1860–1944), українського живописця і графіка

135 років від дня народження Карла Дем'яновича Трохименка (1885–1979), українського живописця

130 років від дня народження Йосипа Маркова (1890–1976), українського правника, педагога, етнографа

- 130 років від дня народження Сергія Павловича Вікули (1890–1937), українського журналіста, редактора, політичного діяча
- 100 років з дня народження Султана Амет-Хана (1920-1971), військового льотчика, випробувача, двічі Героя Радянського Союзу
- 80 років від дня народження Ярослава Степановича Яцківа (1940), українського вченого–астронома, громадського діяча

26

Іверської ікони Божої Матері

Міжнародний день шкільних бібліотек (*Засновником цієї календарної події виступає всесвітня організація ЮНЕСКО, за ініціативою Міжнародної асоціації шкільних бібліотек*)

Національне свято Австрійської Республіки (1955)

- 140 років від дня народження Дмитра Михайловича Карбишева (1880–1945), генерал–лейтенанта інженерних військ, Героя Радянського Союзу
- 120 років від дня народження Григорія Володимировича Головка (1900–1982), українського архітектора
- 110 років від дня народження Миколи Сергійовича Полуктова (1910–1986), українського вченого в галузі аналітичної хімії
- 70 років від дня народження Володимира Савовича Лиса (1950), українського прозаїка, драматурга
- 50 років від дня народження Романа Степановича Скиби (1970), українського поета

27

Всесвітній день аудіовізуальної спадщини (*відзначається щорічно згідно з резолюцією, затвердженою на 33-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО (2005)*)

День Незалежності Туркменістану. Національне свято**День незалежності Сент-Вінсент і Гренадини. Національне свято**

- 360 років від дня, коли гетьман Ю.Хмельницький підписав Слободищенський трактат із Польщею, за яким Україна переходила під владу Речі Посполитої (1660)
- 275 років від дня народження Максима Созонтовича Березовського (1745–1777), українського композитора, диригента, співака
- 130 років від дня народження Миколи Панасовича Лазорського (1890–1970), українського письменника, публіциста, редактора
- 110 років від дня народження Мирослава Стиранка (1910–1996), українського журналіста, громадського діяча, редактора «Українського слова»

28

Міжнародний день анімації (*встановлено Міжнародною Асоціацією анімаційного кіно ASIFA у річницю демонстрації 1892 року в Парижі Емілем Рейно «оптичного театру»*)

День проголошення Незалежності Чехо-Словацької держави (1918) (*відзначається як пам'ятний день у нинішніх Чехії і Словаччині*)

День визволення України від фашистських загарбників (відзначається згідно з Указом Президента від 20 жовтня 2009 року № 836 щорічно у цей день)

125 років від дня народження Майка (Михайла) Геврасійовича Йогансена (1895–1937), українського письменника, перекладача, журналіста, критика

65 років від дня народження Білла (Уільяма) Гейтса (1955), американського підприємця-комп'ютерника, співзасновника і голови ради корпорації Microsoft, мультимільярдера

29

День проголошення Турецької республіки. Національне свято

День Конституції Республіки Сербія

120 років від дня народження Степана Бена (1900–1939), українського поета

120 років від дня народження Юлії Федорівни Петраківської (1900–1969), українського педагога

90 років від дня народження Валерії Семенівни Котляр (1930–2016), української народної артистки балету і балетмейстера

45 років від дня народження Руслана Олексійовича Стефанчука (1975) українського правознавця та політика, Першого заступника Голови Верховної Ради України

30

140 років від дня народження Павла Костянтиновича Федоренка (1880–1962), українського історика, краєзнавця, архівіста

110 років від дня народження Кузьми Кіндратовича Гриба (1910–1997), українського письменника

90 років від дня народження Михайла Андрійовича Голубця (1930–2016), українського вченого-ботаніка

60 років від дня народження Дієго Армандо Марадони (1960) колишнього аргентинського футболіста, одного з найвідоміших і найкращих гравців в історії футболу.

31

Апостола і євангеліста Луки

Міжнародний день Чорного моря (відзначається в день підписання урядовими організаціями Болгарії, Румунії, Росії, Туреччини, Грузії та України «Стратегічного плану дій щодо відновлення та захисту Чорного моря» (1996))

Міжнародний день економії (запропоновано відзначати у день закінчення першого Інтернаціонального спеціалізованого конгресу представників ощадних кас (27-31 жовтня 1988 року, м. Мілан), затверджено директивою ООН у 1989 році)

115 років від дня, коли почались масові єврейські погроми у Російській імперії; у Києві та Одесі участь в їх організації брала і влада (1905)

25 років від дня, коли Україна завершила виконання умов договору про звичайні озброєння, ліквідувавши останній, передбачений договором, танк Т-62 (1995)

185 років від дня народження Адольфа Байєра (1835–1917), німецького хіміка-органіка, лауреата Нобелівської премії в галузі хімії (1905)

135 років від дня народження Сергія Стефановича Жука (1885–?), українського скульптора, письменника у Німеччині

125 років від дня народження Івана Павловича Цитовича (1895–1980), українського поета

ЛИСТОПАД

1

Міжнародний день вегана (*відзначається щорічно з 1994 року у день створення Веганського (вегетаріанського) співтовариства (1934)*)

День Алжирської Революції. Національне свято Алжирської Народно-Демократичної Республіки

День народження Європейського союзу (*утворився на основі підписаного 7-го лютого 1992-го року Маастрихтського договору, який набув чинності 1-го листопада 1993-го року*)

Національне свято Антигуа і Барбуда. День Незалежності (1981)

День працівника соціальної сфери (*відзначається згідно з Указом Президента України від 13 квітня 1999 року № 374 щорічно у першу неділю листопада*)

Річниця початку Листопадового українського національно-визвольного повстання («Листопадового чину») у Львові, унаслідок якого було утворено Західно-Українську Народну Республіку (1918)

140 років від дня народження Маркіяна Терлецького (1885–1963), українського педагога, громадського діяча, історика, редактора (США)

125 років від дня народження Василя Сергійовича Яременка (1895–1976), українського актора

120 років від дня народження Олександра Васильовича Власова (1900–1962), російського та українського архітектора, педагога, керівника реконструкції Хрещатика і автора Генерального плану відбудови Києва після Другої світової війни

80 років від дня народження Миколи Хомича Лиходіда (1940–1993), українського поета

2

Річниця оборони Батурина (1708)

Міжнародний день припинення безкарності за злочини проти журналістів. (*відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН 68/163*)

Річниця від дня, коли на територіях Донбасу, окупованих терористами, були проведені так звані вибори до незаконних органів влади терористичних організацій «ДНР» і «ЛНР» (2014)

30 років від дня, коли почався збройний конфлікт в Придністров'ї (1990)

20 років від дня, коли у лісі під Таращею знайдено тіло журналіста Георгія Гонгадзе, який зник 16 вересня (2000)

3

День незалежності Республіки Панама. Національне свято

День відкриття і День незалежності Співдружності Домініка. Національне свято

День незалежності Федеративних Штатів Мікронезії. Національне свято
День інженерних військ (відзначається згідно з Указом Президента України від 27 жовтня 1999 року № 1399 щорічно у цей день)

День ракетних військ і артилерії (відзначається згідно з Указом Президента України від 31 жовтня 1997 року № 1215 щорічно у цей день)

120 років від дня народження Адольфа (Аді) Дасслера (1900–1978), німецького підприємця, засновника компанії Adidas

100 років від дня народження Дмитра Онуфрійовича Вакарова (псевдоніми: Діма, Явір) (1920–1945), українського поета, громадського діяча Закарпаття

4

Казанської Божої Матері

День залізничника (відзначається згідно з Указом Президента України від 15 липня 1993 року № 257 із змінами, внесеними Указом Президента України від 11 грудня 2002 року № 1140, щорічно у цей день)

130 років від дня, коли у Лондоні відкрилася перша в світі підземна електрична дорога – метро (1890)

50 років від дня, коли в СРСР організований Комітет прав людини. У цей день академік Андрій Сахаров, молодий теоретик з Інституту інформації Андрій Твердохлебов і Валерій Чалідзе підписали статут організації, автором якого був Чалідзе (1970)

30 років від дня, коли в Києві відбувся з'їзд націоналістичної фракції Спілки незалежної української молоді (СНУМ), де було оголошено про створення на її базі Української націоналістичної спілки – лідерами УНС стали Дмитро Корчинський та Олег Вітович. Пізніше УНС підтримав Юрій Шухевич (1990)

125 років від дня народження Василя-Дмитра Васильовича Кучабського (1895–1971), українського історика, публіциста, політика, громадського і військового діяча

5

85 років від дня, коли у Києві відкрився регулярний тролейбусний рух (1935)

140 років від дня народження Михайла Садовяну (1880–1961), румунського письменника, державного і громадського діяча, перекладача творів Т.Г.Шевченка

6

Міжнародний день запобігання експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН A/RES/56/4 5 листопада 2001 року)

День Конституції Республіки Таджикистан. Національне свято

День Конституції Домініканської Республіки. Національне свято

Річниця від дня визволення Києва від нацистських окупантів (1943)

60 років від дня, коли було введено в дію Київський метрополітен (1960), ділянки Святошинсько-Броварської лінії з п'ятьма станціями (від «Вокзальної» до станції «Дніпро»)

165 років від дня народження Дмитра Івановича Яворницького (1855–1940), українського історика, археолога, етнографа, фольклориста, письменника

130 років від дня народження Павла Анастасовича Горбатого (1890–1962), українського педагога

7

Річниця Жовтневого превороту у Росії (1917)

90 років від часу відкриття (1930) Бердянського художнього музею ім. І.Бродського

80 років від дня, коли було створено Конгрес українців Канади (1940)

75 років від дня, коли у Берліні відкрите меморіальне кладовище, на якому поховані радянські воїни, загиблі під час взяття столиці Німеччини (1945)

120 років від дня народження Маркіяна Смішка (1900–1987), українського археолога, педагога

90 років від дня народження Євгена Дмитровича Васильченка (1930), українського поета–гумориста

8

День великомученика Дмитра Солунського

Всесвітній день юзабіліті (англ. *usability* — дослівно «зручність користування»; проводиться з метою демонстрації користувачам цінності простого і зручного дизайну)

Міжнародний день КВК (ідея свята була запропонована президентом міжнародного клубу КВК О.Масляковим, день вибрано через те, що 8 листопада 1961 року в ефір вийшла перша гра Клубу веселих і кмітливих)

120 років від дня народження Маргарет Манерлін Мітчелл (1900–1949), американської письменниці

100 років від дня, коли більшовицька армія штурмом взяла Перекоп (1920)

85 років від дня, коли у м. Чернігові було відкрито Літературно–меморіальний музей М.Коцюбинського (1935)

45 років від дня, коли на великому протичовновому кораблі Балтійського флоту «Сторожовий», що стояв на Ризькому рейді, спалахнуло повстання, яким керував замполіт Валерій Саблін (1975)

100 років від дня народження Кирила Володимировича Курашкевича (1920–2010), українського письменника

85 років від дня народження Алена Делона (1935), французького кіноактора

9

Міжнародний день боротьби проти фашизму, расизму та антисемітизму (у пам'ять про погроми «Кришталевої ночі» в Німеччині (1938))

День преподобного Нестора Літописця Київського

День незалежності Камбоджі. Національне свято

День української писемності та мови (відзначається згідно з Указом Президента України від 6 листопада 1997 року № 1241 щорічно у цей день)

Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва (відзначається згідно з Указом Президента України від 30 грудня 2011 року № 1209 щорічно у цей день)

25 років від дня, коли Україна стала членом Ради Європи (1995)

110 років від дня народження Євгенії Ромуальдівни Зарицької (1910–1979), української співачки, популяризаторки українських композиторів за кордоном

10

Всесвітній день молоді (*встановлено у день завершення Всесвітньої конференції молоді (29 жовтня – 10 листопада 1945 року, Лондон) та заснування Всесвітньої федерації демократичної молоді*)

Всесвітній день науки (*заснований ЮНЕСКО на загальній конференції в 2001 році, відзначається щорічно у цей день*)

11

Свято незалежності. Національне свято Республіки Польща

День Незалежності Республіки Ангола. Національне свято

85 років від дня, коли на хімічному заводі в Горлівці стався вибух, що стало приводом для судового процесу над «саботажниками» (1935)

80 років від дня, коли в США випущені перші автомобілі «Джип» (1940)

135 років від дня народження Джорджа Сміта Паттона (1885–1945), американського генерала, одного із творців бронетанкових військ США

100 років від дня народження Андрія Петровича Ромоданова (1920–1993), українського нейрохірурга, академіка Академії медичних наук СРСР

90 років від дня народження Михайла Романа (1930–1993), українського літературознавця, педагога, редактора (Словаччина)

12

Всесвітній День боротьби з пневмонією (*відзначається щорічно з ініціативи Дитячого фонд ООН (ЮНІСЕФ) і Всесвітньої організації охорони здоров'я*)

Національне свято Азербайджанської Республіки. День Конституції (1995)

100 років від дня, коли глава УНР Симон Петлюра затвердив ухвалені Радою народних міністрів закони «Про тимчасове Верховне Управління та порядок законодавства в Українській Народній Республіці», «Про Державну Народну Раду Української Народної Республіки», «Закон про вище військовоуправління УНР» (1920)

95 років від дня, коли була створена «Лігія українських націоналістів» на з'їзді представників Українського національного об'єднання і Союзу визволення України в Празі (1925)

215 років від дня народження Дмитра Михайловича Старицького (1805–1871), українського театрального діяча, режисера-аматора і драматурга

100 років від дня народження Василя Михайловича Галаса (підпільні псевдоніми — «Орлан», «В'юн», «Зенон», «Назар», «Біс», «Дніпровський», літературний псевдонім — «Зенон Савченко») (1920–2002), діяча українського національно-визвольного руху, полковника УПА, провідного члена ОУН (член Проводу ОУН з 1950), члена УГВР

90 років від дня народження В'ячеслава Андрійовича Наєра (1930), українського вченого в галузі криогенної техніки

85 років від дня народження Людмили Марківни Гурченко (1935–2011), радянської та російської кіноактриси

13

Міжнародний день сліпих (*відзначається згідно з рішенням Всесвітньої організації охорони здоров'я у день народження француза Валентина Гаюї (1745–1822), відомого педагога, засновника у Парижі і Петербурзі шкіл і підприємств для сліпих*)

Річниця прийняття Конституції Західно-Української Народної Республіки (1918)

170 років від дня народження Роберта Льюїса Стівенсона (1850–1894), англійського письменника

150 років від дня народження Станіслава Севериновича Дністрянського (1870–1935), українського правознавця, редактора, публіциста, політичного діяча, одного із засновників Українського Вільного Університету (УВУ)

115 років від дня народження Ніла Антоновича Хасевича (1905–1952), українського художника, графіка, активного громадського і політичного діяча, члена ОУН і УГВР

80 років від дня народження Ігоря Володимировича Скрипника (1940), українського вченого–математика, педагога

14

Всесвітній день боротьби із захворюванням на діабет (*проголошено Міжнародною федерацією діабету (МФД) і Всесвітньою організацією охорони здоров'я (A/RES/61/225), відзначається щорічно з 1991 року в день народження Фредеріка Бантінга, канадського фізіолога, який відкрив спільно з професором Джоном Маклеодом гормон інсулін*)

Всесвітній день якості (*відзначається щорічно у другий четвер листопада із 1989 року за ініціативою Європейської організації з якості, Японської спілки вчених та інженерів, Американського товариства з контролю якості та Латиноамериканської організації; підтримано ООН*)

100 років від дня, коли уряд УНР у зв'язку зі складним становищем на фронті змушений залишити Україну і переїхати до Польщі (1920)

180 років від дня народження Клода Оскара Моне (1840–1926), французького живописця, одного з основоположників імпресіонізму

15

Всесвітній день пам'яті жертв дорожніх аварій (*проголошено Генеральною Асамблеєю ООН, вшановується щорічно у третю неділю листопада*)

День проголошення Незалежності Палестини. Національне свято

День проголошення Республіки Бразилія. Національне свято

День працівників сільського господарства (*відзначається згідно з Указом Президента України від 7 жовтня 1993 року № 428 щорічно у третю неділю листопада*)

605 років від дня, коли відбувся поділ руської церкви на Київську та Московську єпархії; православні єпископи, які зібралися в Новогрудці, з ініціативи князя литовського Вітовта обрали митрополитом київським Григорія (Цамблака) (1415)

- 75 років від дня, році в Аугсбурзі (Австрія) групою українських вчених, що перебували в еміграції, засновано Українську вільну академію наук (1945)
- 130 років від дня народження Михайла Андрійовича Мишастого (1890–1978), самодіяльного композитора і фольклориста
- 120 років від дня народження Володимира Івановича Блавацького (справжнє прізвище – Ткач) (1900–1953), видатного українського актора, режисера, театрального діяча
- 90 років від дня народження Марти Тарнавської (Сенковська) (1930), української письменниці, бібліографа (США)

16

Міжнародний день толерантності (*проголошено у 1995 році рішенням ЮНЕСКО та рішенням Генеральної Асамблеї ООН від 12 грудня 1996 року A/RES/51/95, відзначається щорічно у день ухвалення Декларації принципів толерантності*)

День працівників радіо, телебачення та зв'язку (*відзначається згідно з Указом Президента України від 11 листопада 1994 року № 667 щорічно у цей день*)

День морської піхоти (*відзначається згідно з Указом Президента України від 31 березня 2014 року № 352 щорічно у цей день*)

75 років від дня, коли було створено ЮНЕСКО, Організацію ООН з питань освіти, науки й культури (1945)

140 років від дня народження Івана Левицького (1875–1938), українського композитора, хорового диригента і педагога

90 років від дня народження Олександра Степановича Сацького (1930–1986), українського письменника, кінодраматурга («Жених», «Водоворот», «В бій ідуть самі старики», «Гнів»)

17

Міжнародний день студентів

День національного відродження Азербайджану. Національне свято

День боротьби за свободу і демократію у Чеській республіці (*див. Міжнародний день студентів*)

День студента (*відзначається згідно з Указом Президента України від 16 червня 1999 року № 659 щорічно у цей день*)

Всесвітній день пам'яті жертв дорожніх аварій (*відзначається за рішенням ООН*)

90 років від дня народження Георгія Борисовича Авер'янова (1930–1991), українського віолончеліста

18

День проголошення Латвійської республіки. Національне свято

День народження султана. Національне свято Султанату Оман

День інтронізації першого патріарха Київського і всієї України Мстислава (1990)

День сержанта Збройних Сил України (*відзначається згідно з Указом Президента України від 19 квітня 2019 року № 153 щорічно у цей день*)

- 100 років від дня, коли на засіданні Ради народних міністрів за участю Симона Петлюри у волинському містечку Фрідріхівці ухвалено рішення про перехід армії й уряду УНР на територію Польщі (1920)
- 85 років від дня, коли у Варшаві почався судовий процес над Степаном Бандерою (1935)
- 15 років від дня, коли Сенат США скасував обмежувальну зовнішньоторгівельну поправку Джексона-Веніка для України (2005)
- 120 років від дня народження Юрія Богдановича Кістяковського (1900–1982), американського вченого, фізика, хіміка українського походження, одного із творців першої атомної бомби

19

- Міжнародний день відмови від паління** (*встановлено Американським онкологічним товариством (1977), відзначається щорічно кожного третього четверга листопада в більшості країн світу*)
- Всесвітній день філософії** (*відзначається з 2002 року щорічно кожного третього четверга листопада відповідно до регламенту ЮНЕСКО*)
- День працівників гідрометеорологічної служби** (*відзначається згідно з Указом Президента України від 11 березня 2003 року № 208 щорічно у цей день*)
- День скловиробника** (*відзначається згідно з Указом Президента України від 9 грудня 2003 року № 1417 щорічно у цей день*)
- Національне свято Князівства Монако. Національний день (День князя)**
- 320 років від дня, коли російські війська Петра I зазнали нищівної поразки від шведської армії Карла XII у битві під Нарвою (1700)
- 55 років від дня, коли Генеральна Асамблея ООН за ініціативою СРСР ухвалила резолюцію про нерозповсюдження ядерної зброї (1965)
- 180 років від дня народження Олександра Онуфрійовича Ковалевського (1840–1901), російського вченого–зоолога, основоположника порівняльної гістології, педагога, засновника Севастопольської біологічної станції
- 120 років від дня народження Богдана Лучаковського (1900–1971), українського вченого в галузі лісознавства, громадського діяча (США)
- 100 років від дня народження Миколи Багрича (1920), українського бібліографа
- 100 років від дня народження Анатолія Олександровича Пламеницького (1920–1982), українського живописця

20

- День індустріалізації Африки** (*проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/44/237 від 22 грудня 1989 року)*)
- Всесвітній день дитини** (*у 1954 році Генеральна Асамблея ООН рекомендувала державам запровадити Всесвітній день дітей, як день світового братерства і розуміння між дітьми, а також діяльності з метою розвитку добробуту дітей світу (A/RES/836 (IX). 20 листопада знаменує день, коли Асамблея прийняла Декларацію прав дитини (1959) та Конвенцію про права дитини(1989)*)
- Річниця ухвалення на засіданні Малої ради III Універсалу Української Центральної Ради, який проголошував Українську Народну Республіку (1917)**

- 75 років від дня, коли розпочався Нюрнберзький процес – суд над військовими злочинцями Третього Рейху (1945)
- 190 років від дня народження Клавдії Іванівни Алексевич (1830–1916), української письменниці
- 190 років від дня народження Михайла Васильовича Брянського (1830–1908), українського живописця
- 95 років від дня народження Майї Михайлівни Плісецької (1925–2015), російської артистки балету

21

Собор Архистратига Михаїла, покровителя Києва

Всесвітній день телебачення (*проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/51/205 від 17 грудня 1996 року)*)

День загального договору про мир. Державне свято Боснії і Герцеговини

День Гідності та Свободи (*відзначається згідно з Указом Президента України від 13 листопада 2014 року № 872 щорічно у цей день*)

Річниця початку Євромайдану (2013)

День Десантно-штурмових військ Збройних Сил України (*відзначається щорічно у цей день згідно з Указом Президента від 21 листопада 2017 року № 380.*)

Всесвітній день телебачення (*відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/51/205*)

Міжнародний день філософії (*відзначається з 2002 року за регламентом ЮНЕСКО*)

190 років від дня народження Андрія Маркевича (1830–1907), українського громадського діяча, музикознавця, етнографа, правника

150 років від дня народження Миколи Заячківського (1870–1938), українського підприємця, економіста, мецената, громадсько-політичного діяча

100 років від дня народження Яна Абрамовича Френкеля (1920–1989), російського композитора, співака, скрипаля, актора, народженого в Україні

22

День Незалежності Республіки Ліван. Національне свято

Річниця початку Помаранчевої революції (2004)

10 років від дня, коли Ангела Меркель стала першою жінкою – канцлером Німеччини (2005)

130 років від дня народження Шарля де Голля (1890–1970), французького політичного, державного і військового діяча

100 років від дня народження Миколи Єфремовича Сиваченка (1920–1988), українського літературознавця, фольклориста

23

130 років від дня народження Володимира Коссара (1890–1970), українського громадського діяча, агронома (Канада)

120 років від дня народження Параски Іванівни Власенко (1900–1960), української майстрині народного декоративного живопису

24

- 110 років від дня, коли розпочалось Севастопольське повстання моряків на чолі з лейтенантом Петром Шмідтом (1905)
- 170 років від дня народження Миколи Корниловича Бодаревського (1850–1921), українського художника

25

- Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства над жінками** (*проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/54/134 від 17 грудня 1999 року)*)
- 100 років від дня, коли було засновано Мліївську дослідну садово–городню станцію. Тепер – Мліївський інститут садівництва Української академії аграрних наук ім. Л.П. Симиренка (1920)
- 100 років від дня, коли Севастопольську бухту залишили останні кораблі білого флоту – відхід російської армії генерала Врангеля за кордон (1920)
- 90 років від дня, коли у Москві розпочався «відкритий» політичний судовий процес у справі «Промпартії» (1930)
- 210 років від дня народження Миколи Івановича Пирогова (1810–1881), російського та українського хірурга, анатома, педагога і громадського діяча
- 120 років від дня народження Пилипа Федоровича Гузюка (1900–1968), українського письменника
- 85 років від дня народження Юлії Петрівни Гамової (1935), української бандуристки

26

- День святителя Іоанна Золотоустого**
- Всесвітній день інформації** (*відзначається за ініціативою Міжнародної академії інформатизації (MAI), що має генеральний консультативний статус в Економічній і Соціальній Радах ООН*)
- 100 років від дня, коли у Севастополі більшовики за співпрацю з білими розстріляли сотні докерів (1920)
- 80 років від дня, коли німецька окупаційна влада розпорядилася про концентрацію 500 тисяч варшавських євреїв в огороженому стіною гетто (1940)
- 55 років від дня народження Сергія Мироновича Квіта (1965), українського науковця, журналіста
- 50 років від дня народження Юрія Володимировича Нікітінського (1970), українського поета, прозаїка, журналіста

27

- 85 років від дня народження Алли Леонідівни Бурлюк (1935–1998), української актриси
- 60 років від дня народження Юлії Володимирівни Тимошенко (1960), українського політичного й державного діяча
- 60 років від дня Людмили Петрівни Іванцової (1960), української письменниці, журналістки, перекладачки, педагога

День пам'яті жертв голодоморів (відзначається згідно з Указом Президента України від 26 листопада 1998 року № 1310 (до зміни від 21 травня 2007 року № 431 мав назву «День пам'яті жертв голодомору та політичних репресій») у четверту суботу листопада)

День незалежності та День прапора Республіки Албанія. Національне свято
День незалежності Ісламської Республіки Мавританія. Національне свято
День незалежності Республіки Панама. Національне свято

20 років від дня, коли почався касетний скандал в Україні – Олександр Мороз оприлюднив аудіокасети із записами розмов у кабінеті Президента України Леоніда Кучми стосовно вбивства Георгія Гонгадзе (2000)

200 років від дня народження Фрідріха Енгельса (1820–1895), німецького філософа, економіста

140 років від дня народження Олександра Олександровича Блока (1880-1921), російського поета

140 років від дня народження Сергія Івановича Маслова (1880–1957), українського вченого, бібліографа, літературознавця, книгознавця, педагога

130 років від дня народження Зінаїди Павлівни Тулуб (1890–1964), української письменниці

120 років від дня народження Ярослава Івановича Середи (1900–1981), українського вченого–хіміка

110 років від дня народження Івана Архиповича Білика (1910–1999) українського майстра художньої кераміки

110 років від дня народження Ярослава–Богдана Рудницького (1910–1995), українського мовознавця, літературознавця, фольклориста, громадсько–політичного діяча

50 років із дня загибелі Алли Олександрівни Горської (1929–1970), української художниці, громадської діячки, правозахисниці

Міжнародний день солідарності з палестинським народом (відзначається щорічно у зв'язку з ухваленням резолюції Генеральної Асамблеї ООН про розділ Палестини (29 листопада 1947 року).

190 років від дня, коли у Варшаві почалося польське національно-визвольне повстання (1830)

Міжнародний день захисту інформації (у 1988 році американська асоціація комп'ютерного обладнання оголосила 30 листопада Міжнародним днем захисту інформації (Computer Security Day)

День незалежності Барбадосу. Державне свято

Річниця силового розгону Євромайдану в Києві (2013)

185 років від дня народження Марка Твена (Клеменса Семюела Ленгорна) (1835–1910), американського прозаїка, журналіста

125 років від дня народження Матвія Миколайовича Стахіва (1895–1978), українського правника, історика, журналіста, громадсько-політичного діяча

- 130 років від дня народження Григорія Ярошевича (1885–1974), українського співака й актора (Канада)
- 100 років від дня народження Андрія Євменовича Лисенка (1915–1984), українського перекладача
- 85 років від дня народження Дмитра Семеновича Чередниченка (1935), українського поета, прозаїка, перекладача
- 80 років від дня народження Всеволода Костянтиновича Чайкіна (1935), українського актора
- 70 років від дня народження Анатолія Васильовича Куща (1945), українського і радянського скульптора, народного художника України

Цього місяця виповнюється:

- 75 років від дня народження (1945) Української вільної академії наук (УВАН) у Авгсбурзі (Німеччина) *(Дату заснування подано за Encyclopedia of Ukraine. За іншими даними засновано 15.11.1945, 16.11.1945)*

ГРУДЕНЬ

1

- Всесвітній день боротьби зі СНІДом** *(Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) проголосила у 1988 році 1 грудня Всесвітнім днем боротьби зі СНІДом (WHA41/1988/REC/1), Генеральна Асамблея підкреслила важливість відзначення цього дня (A/RES/43/15))*
- День проголошення Республіки. Національне свято Центральноафриканської Республіки**
- День незалежності Ісландії. Національне свято**
- День реставрації незалежності Португалії. Національне свято Португальської Республіки**
- День національного єднання Румунії. Національне свято**
- Річниця від дня проведення Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року, на якому більшість громадян України висловились на підтримку Акта незалежності України (одночасно відбулися вибори Президента України, на яких Президентом України обрано Л.Кравчука) (1991)**
- День працівників прокуратури** *(відзначається згідно з Указом Президента України від 2 листопада 2000 року № 1190 щорічно у цей день)*
- Річниця штурму території біля будівлі Адміністрації Президента України під час Євромайдану (2013)**
- 31 років від дня, коли зустріч у Ватикані Папи Івана Павла II з керівником СРСР Михайлом Горбачовим започаткувала офіційну легалізацію Української Греко-Католицької Церкви (1989)
- 130 років від дня народження Миколи Мельника (1890–1947), українського письменника, перекладача, педагога
- 120 років від дня народження Михайла Фесенка (1900–2003), українського релігійного діяча, видавця (Канада)

90 років від дня народження Романа Миколайовича Федоріва (1930–2001), українського письменника

2

Міжнародний день боротьби за скасування рабства (*цей день пов'язаний з датою прийняття Генеральною Асамблеєю ООН Конвенції про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами (резолюція 317 (IV) від 2 грудня 1949 року)*)

День проголошення Республіки. Національне свято Лаоської Народно-Демократичної Республіки

День проголошення незалежності Об'єднаних Арабських Еміратів. Національне свято

130 років від дня народження Олександра Яковича Шумського (1890–1946), українського політичного та громадського діяча

3

Міжнародний день інвалідів (*проголошений Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/47/3) 1992 року*)

Міжнародний день боротьби проти пестицидів (*Відзначається з ініціативи міжнародних екологічних організацій на згадку про масштабну аварію в Індії на хімічному заводі американської корпорації «Юніон Карбайд» у м. Бхопалі (у ніч на 3 грудня 1984 року), коли внаслідок катастрофи загинуло понад двох тисяч осіб, 20 тисяч людей втратили зір)*)

125 років від дня народження Олександра Лазаровича Когана (1895–1963), українського композитора і педагога

90 років від дня народження Жана Люка Годара (1930), французького кінорежисера та актора

4

Введення в храм Пресвятої Богородиці. Третя Пречиста

Річниця від дня, коли IV Всеукраїнський з'їзд Народного Руху України перетворив НРУ на політичну партію, а її головою обрав В'ячеслава Чорновола (1992)

5

Міжнародний день волонтерів (*проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/40/212 від 17 грудня 1985 року)*)

День народження короля Пуміпона Адульядета (Рама IX). Національне свято Таїланду

День працівників статистики (*відзначається згідно з Указом Президента України від 2 грудня 2002 року № 1120 щорічно у цей день*)

150 років від дня народження Олександра Федоровича Володського (1875–1928), українського драматурга і актора

100 років від дня народження Олексія Івановича Кудіна (1920–1998), українського літературознавця, філософа

6

День Незалежності Республіки Фінляндія. Національне свято

День заснування столиці Кіто. Національне свято Еквадору

День конституції Іспанії. Національне свято

День Збройних сил України (відзначається згідно з Постановою Верховної Ради України від 19 жовтня 1993 року № 3528-ХІІ щорічно у цей день)

780 років від дня, коли монголо-татарські війська на чолі з ханом Батием захопили, спалили та зруйнували Київ (1240)

650 років від дня, коли великий князь литовський Ольгерд взяв в облогу Москву (1370)

210 років від дня народження Спиридона Литвиновича (1810–1969), українського церковного та громадсько-політичного діяча, митрополита Галицького та архієпископа Львівського, предстоятеля УГКЦ

100 років від дня народження Михайла Степановича Каші (1920–2013), українського фізико–хіміка (США)

80 років від дня народження Ірини Онуфріївни Калинець (Стасів) (1940–2012), української письменниці, педагога, правозахисниці

7

Великомучениці Катерини

Міжнародний день цивільної авіації (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН 6 грудня 1996 року (резолюція 51/33))

День місцевого самоврядування (відзначається згідно з Указом Президента України від 25 листопада 2000 року № 1250 щорічно у цей день)

120 років від дня народження Катерини Василівни Білокур (1900–1961), української художниці

110 років від дня народження Йосипа Львовича Дінкевича (1910–1966), українського перекладача

150 років із дня смерті Михайла Михайловича Вербицького (1815–1870), українського композитора й хорового диригента, священика, автора музики гімну «Ще не вмерла Україна...»

8

День Конституції Румунії

День Конституції Узбекистану

Річниця від дня, коли у м. Києві під час мітингу на Євромайдані повалено пам'ятник Леніну на Бесарабській площі (2013)

90 років від дня народження Юлії Леонідівни Булаховської (1930), українського літературознавця

9

Міжнародний день боротьби з корупцією (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/58/4 від 31 жовтня 2003 року)

День незалежності Об'єднаної Республіки Танзанія. Національне свято

30 років дня, коли Лех Валенса став першим президентом Польщі, обраним всенародним голосуванням (1990)

130 років від дня народження Миколи Антоновича Плевака (1890–1941), українського літературознавця й бібліографа

105 років від дня народження Володимира Яреми (чернече ім'я – Димитрій (1915–2000), патріарха Київського і всієї України Української автокефальної православної церкви

10

День захисту прав людини (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/423 (V))

Всесвітній день футболу (встановлено ООН, відзначається щорічно у цей день)

День конституції Таїланду

200 років від дня народження Олександра Петровича Бахме(а?)тюка (1820–1882), українського кераміста

11

Міжнародний день гір (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/57/245))

Міжнародний день танго (встановлено у 2003 році за рішенням Генеральної Асамблеї ООН, відзначається щорічно в день народження аргентинського співака і кіноактора, знаменитого «Короля танго» Карлоса Гарделя (1890–1935))

Національний день або День республіки в Буркіна-Фасо (Верхня Вольта (нинішня Буркіна-Фасо) стала автономною республікою у французькому співтоваристві (1958))

День пам'яті кримчаків і євреїв Криму – жертв нацизму (відзначається з 2004 року за рішенням парламенту Автономної Республіки Крим)

130 років від дня народження Миколи Матвійовича Матіїва–Мельника (1890–1947), українського письменника, перекладача, журналіста, педагога (США)

95 років від дня народження Євгена Федоровича Онопрієнка (1925–1997), українського радянського кіносценариста, автора фільму «В бій ідуть самі старики»

70 років від дня народження Геннадія Геннадійовича Москаля (1950), українського політика і управлінця

12

День незалежності Республіки Кенія. Національне свято

День нейтралітету Туркменістану (підтверджений резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 12 грудня 1995 року)

День сухопутних військ України (відзначається згідно з Указом Президента України від 18 жовтня 1997 року № 1167 щорічно у цей день)

230 років від дня народження Олексія Івановича Мартоса (1790–1842), українського історика

130 років від дня народження Андрія Анастасовича Мельника (1890–1964), українського військового та політичного діяча, полковника УНР, голови ОУН(м) та Проводу Українських Націоналістів (ПУН)

13

Апостола Андрія Первозванного

Всесвітній день дитячого телебачення і радіомовлення (*проголошено представниками Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Канні у квітні 1994 року, відзначається щорічно у другу неділю грудня*)

День Святої Люції. Національне свято Королівства Швеція

День Республіки Мальта. Національне свято

День благодійництва (*встановлено Указом Президента України від 13 грудня 2007 року № 1220, відзначається щорічно у другу неділю грудня*)

280 років від дня народження Опанаса Филімоновича Шафонського (1740–1811), українського історика, економіста, етнографа, лікаря, урядового діяча

150 років від дня народження Миколи Сагарди (1870–1943), українського релігієзнавця, бібліотекаря, бібліографа

14

День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (*відзначається згідно з Указом Президента України від 10 листопада 2006 року № 945 щорічно 14 грудня, у день здачі в експлуатацію саркофага над зруйнованим четвертим енергоблоком Чорнобильської АЕС(1986)*)

60 років від дня, коли Генеральною Асамблеєю ООН прийнято «Декларацію про надання незалежності колоніальним країнам і народам» (1960) (A/RES/1514(XV))

180 років від дня народження Михайла Петровича Старицького (1840–1904), українського письменника, режисера, актора, театрального і громадсько-культурного діяча

15

Міжнародний день чаю (*проголошено працівниками чайної індустрії в рамках Всесвітнього громадського форуму в Мумбаї (2004), відзначається щорічно у цей день*)

День пам'яті жертв «Грецької операції» НКВС. Поминальний день у Грецькій Республіці

День працівників суду (*відзначається згідно з Указом Президента України від 8 грудня 2000 року № 1318 щорічно у цей день*)

День Заменгофа (*творець мови есперанто*) – **свято еспіраністів.**

50 років від дня, коли вперше було здійснено посадку космічного апарату Землі (міжпланетна станція «Венера-7») на іншу планету (1970)

20 років від дня, коли розпочалась акція «Україна без Кучми» – на знак протесту проти політики Президента України Л.Кучми на головній площі Києва були встановлені перші намети (2000)

120 років від дня народження Ігоря Лоського (1900–1936), українського історика, педагога

16

День Незалежності Республіки Казахстан. Національне свято

Національний день Бахрейну. Національне свято

День перемоги Народної Республіки Бангладеш. Національне свято

120 років від дня народження Ананія Теодоровича (1900–1971), українського церковного діяча, одного із засновників і керівників УАПЦ в Австралії

17

Великомучениці Варвари

Міжнародний день захисту прав секс-працівниць від насильства і жорстокості (*проголошено за ініціативою Міжнародного комітету з прав секс-робітників в Європі, відзначається щорічно у цей день, покликаний звернути увагу суспільства на проблеми, пов'язані з жорстокістю та насиллям щодо працівниць сфери сексуальних послуг. Символ дня – червона парасоля. Форма проведення – «Марш червоних парасоль»*)

Національний день Королівства Бутан

День працівника державної виконавчої служби (*встановлено згідно з Указом Президента України від 22 липня 2009 року № 569, відзначається щорічно у цей день*)

250 років від дня народження (хрещення) Бетховена (Людвіг ван Бетховен) (1770–1827), німецького композитора, піаніста, диригента

150 років від дня народження Андрія Алискевича (1870–1949), українського педагога, освітнього діяча, вченого–германіста

130 років від дня народження Миколи Миколайовича Кулешова (1890–1968), українського біолога–рослинника

120 років від дня народження Валентини Федорівни Варецької (1900–1981), української актриси театру і кіно

120 років від дня народження Івана Івановича Чабаненка (1900–1972), українського режисера, актора, педагога

18

Міжнародний день мігрантів (*проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/55/93, 4 грудня 2000 року)*)

День Республіки Нігер. Національне свято

100 років від дня, коли Раднарком СРСР прийняв постанову «Про облік музичних інструментів» – один із законодавчих актів, за якими переслідували кобзарів (1920)

80 років від дня, коли був затверджений «План Барбаросса» – план нападу нацистської Німеччини на СРСР (1940)

140 років від дня народження Северини Кабарівської (1880–1929), української письменниці, публіцистки, громадсько–культурної діячки

19

Святого Миколи Чудотворця

Міжнародний день допомоги бідним (*проголошено ООН, відзначається щорічно у цей день*)

День співробітництва Південь-Південь Організації Об'єднаних Націй (*встановлено 23 грудня 2003 року (58/220) Генеральною Асамблеєю ООН, відзначається щорічно у цей день*)

День адвокатури (*відзначається згідно з Указом Президента України від 2 грудня 2002 року № 1121/2002, щорічно у цей день*)

- 130 років від дня народження Миколи Климентовича Стечишина (1890–1977), українського військового діяча доби УНР, воєнного історика, публіциста, громадського діяча (Німеччина)
- 100 років від дня народження Миколи Герасимовича Бондаря (1920–1994), українського вченого в галузі мостобудування і механіки
- 100 років від дня народження Миколи Даниловича Руденка (1920–2004), українського письменника, філософа, правозахисника політв'язня радянського режиму, члена-засновника Української гельсінської групи, Героя України

20

- Міжнародний день солідарності людей** (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН у резолюції, присвяченій проведенню першого Десятиріччя ООН з боротьби за ліквідацію злиднів)
- 230 років від дня народження Євграфа Матвійовича Філомафітського (1790–1831), російського та українського вченого, письменника, одного із засновників української журналістики

21

- 230 років від дня народження Євграфа Петровича Ковалевського (1790–1867), українського та російського геолога, інженера, спеціаліста з гірничої справи, урядовця
- 200 років від дня народження Платона Смирєнка (1820–1863), підприємця, мецената
- 150 років від дня народження Михайла Остроградського (1870–1923), військового діяча, контр-адмірала Військово-морського флоту Української Народної Республіки

22

- Зачаття праведною Анною Пресвятої Богородиці**
- День енергетика** (відзначається згідно з Указом Президента України від 12 листопада 1993 року № 522 (із змінами, внесеними згідно з Указом Президента України від 25 квітня 2001 року № 282) щорічно у цей день)
- День працівників дипломатичної служби** (відзначається згідно з Указом Президента України від 21 листопада 2005 року № 1639 щорічно у цей день)

23

- День народження імператора Акіхіто. Національне свято Японії**
- Річниця від дня, коли Верховна Рада України проголосувала за відмову від позаблокового статусу України (2014)**
- 60 років від дня заснування Інституту геофізики ім. С.І.Субботіна НАН України (1960)
- 100 років від дня народження Аскада Мухтара (1920–1997), узбецького письменника, перекладача творів українських письменників

24

- День працівників архівних установ** (відзначається згідно з Указом Президента України від 30 жовтня 1998 року № 1200 щорічно у цей день)

280 років від дня народження Опанаса Филімоновича Шафонського (1740–1811), українського історика, економіста, етнографа, лікаря, урядового діяча

120 років від дня народження Данила Івановича Соколова (1900–1975), українського письменника, літературознавця

110 років від дня народження Петра Онуфрійовича Дорошка (1910–2001), українського письменника, поета, перекладача

100 років від дня народження Святослава Караванського (1920–2016), українського поета, журналіста, мовознавця, перекладача, правозахисника політв'язня радянського режиму

25

Різдво Христове у християн за григоріанським і новоюліанським календарем

125 років від дня народження Григорія Гурійовича Верьовки (1895–1964), українського композитора, хорового диригента і педагога

120 років від дня народження Олександра Захаровича Мінківського (1900–1979), українського хорового диригента, педагога

26

День незалежності і єдності Словенії. Національне свято Республіки Словенія

120 років від дня народження Абрама Яковича Кагана (1900–1965), єврейського письменника України

27

130 років з дня народження Василя Ємця (1890–1982), бандуриста, історика, письменника

110 років від дня народження Костянтина Миколайовича Савченка (1910–1956), українського астронома

110 років від дня народження Євгена Павловича Фоміна (1910–1942), українського поета

28

Міжнародний день кіно *(на честь влаштованого 28 грудня 1895 року в Парижі, у Гранд-кафе на бульварі Капуцинів, винахідниками кінематографа братами Люм'єр першого у світі кіносеансу)*

100 років від дня, коли у Москві підписано союзний договір між УСРР та РРФСР про взаємне визнання суверенітету двох радянських республік і встановлення військового та господарського союзів (1920)

90 років від дня народження Вадима Григоровича Пінчука (1930–1996), українського вченого–онколога

29

25 років від дня, коли відкрито Дніпропетровський метрополітен – перший після розпаду СРСР на пострадянському просторі (1995)

120 років від дня народження Михайла Тадейовича Дубовика (1900–1942), українського письменника, поета

100 років від дня народження Олексія Федоровича Фіщенка (1920–2010), українського графіка

30**День Демократичної Республіки Мадагаскар. Національне свято**

- 65 років від дня, коли президія ЦК КПРС утворила комісію для вивчення матеріалів про масові репресії проти членів і кандидатів у члени ЦК ВКП(б) та інших радянських громадян у період 1935–1940 рр. (1955)
- 155 років від дня народження Джозефа Редьярда Кіплінга (1865–1936), англійського письменника, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1907)

31

- 175 років від дня народження Сильвестра Теодоровича Лепкого (1845–1901), українського письменника, священника, церковного та громадсько-культурного діяча
- 140 років від дня народження Миколи Олександровича Даміловського (1880–1942), українського архітектора та інженера
- 90 років від дня народження Федора Миколайовича Баклана (1930–1983), українського артиста балету
- 55 років від дня народження Віктора Франковича Павліка (1965), українського співака, заслуженого артиста України (1999)

Цього місяця виповнюється:

- 175 років від часу створення Кирило-Мефодіївського товариства (грудень 1845 – січень 1846), таємної політичної організації української інтелігенції